

Raadsvergadering

Zaaknummer Z25149810

Onderwerp: Zienswijze op de 1e begrotingswijziging 2026 van de GGD Zaanstreek-Waterland

Portefeuillehouder: Wethouder Tuijp

Aan de raad.

Voorstel

Een positieve zienswijze te geven op de 1e begrotingswijziging 2026 van de GGD Zaanstreek-Waterland (verder: GGDZW), waarin de financiële gevolgen zijn verwerkt van de volgende vier ontwikkelingen:

1. De vastgestelde cao voor 2025-2027 en verder blijkt lager uit te vallen dan waar bij het opstellen van de begroting 2026 van de GGDZW rekening mee is gehouden. Deze meevaller leidt tot een verlaging van de deelnemersbijdrage met € 59.810,-;
2. Interne budgetverschuivingen binnen de GGD Zaanstreek-Waterland, met effect op de programma's, maar zonder effect op de deelnemersbijdrage;
3. Uitbreiding van de formatie bij Veilig Thuis, wat leidt tot een verhoging van de deelnemersbijdrage met € 343.416,-;
4. Uitbreiding van de formatie bij Meldpunt & Advies Bijzondere Zorg, wat leidt tot een verhoging van de deelnemersbijdrage met € 26.296,-.

Kern van het voorstel, samenvatting

De 1^e begrotingswijziging 2026 ligt ter zienswijze voor bij de deelnemende raden. Deze wijziging omvat vier onderdelen die die invloed hebben op de programma's en op de deelnemersbijdrage:

1. De vastgestelde cao voor 2025-2027 en verder blijkt lager uit te vallen dan waar bij het opstellen van de begroting 2026 rekening mee is gehouden. Deze meevaller leidt tot een verlaging van de deelnemersbijdrage met € 59.810,-;
2. Interne budgetverschuivingen binnen de GGD Zaanstreek-Waterland, met effect op de programma's, maar zonder effect op de deelnemersbijdrage;
3. Uitbreiding van de formatie (fte) bij Veilig Thuis, wat leidt tot een verhoging van de deelnemersbijdrage met € 343.416,-;
4. Uitbreiding van de formatie (fte) bij Meldpunt & Advies Bijzondere Zorg, wat leidt tot een verhoging van de deelnemersbijdrage met € 26.296,-.

De GGD heeft op dit moment geen ruimte om de gepresenteerde verhogingen geheel binnen de budgetten op te vangen. De uitbreidingen van de formatie zoals opgenomen in de deze 1^e begrotingswijziging zijn beoordeeld als noodzakelijk.

Per saldo leiden deze ontwikkelingen tot een verhoging van onze bijdrage voor 2026 met een bedrag van € 33.523,-.

Het voorstel is om een positieve zienswijze te geven op deze begrotingswijziging.

Beleidsdoelstelling / Maatschappelijk effect

- Goed beheer van de gemeenschappelijke regeling waarbij de gemeenteraad, met het oog op het budgetrecht, een zienswijze kan afgeven op de begroting en de deelnemersbijdrage.
- Met het uitbreiden van de formatie kan de GGD de toename van meldingen bij Veilig Thuis en het Meldpunt en Advies Bijzondere Zorg op een verantwoorde manier afhandelen, waarbij de werkdruk weer behapbaar wordt.

Toelichting en argumenten

In de raadsvergadering van juli 2025 heeft de gemeenteraad een positieve zienswijze afgegeven op de begroting 2026 van de GGDZW. De begroting 2026 is in september 2025 vastgesteld. Omdat dit op een vroeg moment gebeurt, zijn nog niet alle ontwikkelingen bekend. Daarom wordt, nu nieuwe ontwikkelingen bekend zijn, een wijziging van de begroting voorgesteld. In deze begrotingswijziging zijn onder andere de effecten van de nieuwe cao verwerkt. In de oorspronkelijke begroting 2026 was uitgegaan van een te hoge loonstijging. De loonkosten zijn nu naar beneden bijgesteld waardoor de gemeentelijke bijdrage lager uitvalt. Daarnaast zijn er interne verschuivingen van budgetten binnen de organisatie, die geen effect hebben op de totale bijdrage van gemeenten. Tegelijk leiden voorgestelde uitbreidingen van de formatie bij Veilig Thuis en het Meld- en Adviespunt Bijzondere Zorg juist tot een hogere bijdrage.

Veilig Thuis

Veilig Thuis staat onder toenemende druk door een sterke groei van het aantal meldingen en de complexiteit van de problematiek. In 2025 was sprake van een historisch hoog aantal meldingen, wat heeft geleid tot wachtlijsten en situaties waarin de veiligheid niet altijd tijdig kon worden beoordeeld. Zonder uitbreiding van de capaciteit kan niet langer worden voldaan aan de wettelijke normen. Daarnaast wordt deelname aan de ZSM-tafel voorbereid, waar casussen van aangehouden verdachten snel worden besproken om passende maatregelen te nemen. De drie betrokken organisaties hebben onderzocht hoe aansluiting mogelijk is. De kosten hiervan worden verdeeld over de deelnemende GGD 'en. Tegelijkertijd stijgen de kosten voor ICT en informatievoorziening door noodzakelijke verbeteringen in systemen en gegevensuitwisseling. In bijlage 3 wordt het voorstel voor uitbreiding van de capaciteit verder toegelicht. Bijlage 4 en 5 bevatten de onderliggende informatie waar het voorstel op is gebaseerd.

Het memo inzake VT geeft overtuigend aan waarom en in welke mate uitbreiding van de capaciteit nodig is. Op dit onderdeel is ons voorstel dan ook om een positieve zienswijze te geven.

Meld- en Adviespunt Bijzondere Zorg

Een vergelijkbare ontwikkeling is zichtbaar bij het regionale Meld- en Adviespunt Bijzondere Zorg. Het aantal meldingen over met name personen met onbegrepen gedrag, is sinds 2021 meer dan verdubbeld en ook de complexiteit van de situaties is toegenomen. Hierdoor is de druk op medewerkers sterk gestegen en ligt de caseload ruim boven de landelijke norm. Dit leidt tot wachttijden, verhoogde risico's voor inwoners en extra druk op andere hulpdiensten. Om deze situatie te verbeteren wordt gekozen voor gefaseerd uitbreiden van de formatie met vier fte. Afgesproken is na iedere fte te kijken of verdere uitbreiding nog nodig is. Deze uitbreiding brengt structurele kosten met zich mee, maar is nodig om de kwaliteit en continuïteit van de dienstverlening te waarborgen. Omdat het tijd kost om nieuw personeel te werven, worden de kosten in 2026 slechts gedeeltelijk meegenomen. In bijlage 6 wordt de uitbreiding verder toegelicht.

Zoals bij elke kostenverhoging heeft de GGDZW gekeken of het de kosten kan opvangen binnen de begroting. Dat bleek niet mogelijk.

Het memo inzake MABZ geeft overtuigend weer dat uitbreiding van de capaciteit nodig is. De GGDZW stelt voor om de formatie van MABZ uit te breiden met vier formatieplaatsen. In deze 1e begrotingswijziging 2026 vraagt de GGDZW om budget om in oktober 2026 één extra medewerker aan te nemen.

In de conceptbrief zienswijze bij de begroting 2027 geven we aan dat wij de gevraagde uitbreiding met vier fte. onvoldoende onderbouwd vinden. Wij stellen voor om de uitbreiding vooralsnog te beperken tot 2 fte. Aangezien in deze 1e begrotingswijziging 2026 slechts budget wordt gevraagd voor één extra medewerker, is ons voorstel om hier een positieve zienswijze op te geven.

Bezuinigingstaakstelling

De timing van de vraag om uitbreiding van het budget is ongelukkig: vorig jaar hebben de gemeenten in Zaanstreek-Waterland alle gemeenschappelijke regelingen gevraagd om 5% te bezuinigen. De GGDZW heeft daar in de begroting 2026 een eerste stap in gezet, waardoor 2,1% van de 5% is ingevuld. De taakstelling om te bezuinigen is dus nog niet behaald. Nu om extra geld vragen is daarmee op het eerste oog in tegenspraak.

De GGDZW wil de resterende taakstelling zoveel mogelijk invullen door synergievoordelen binnen de bedrijfsvoering. Dat is mogelijk indien de GGDZW en de Veiligheidsregio Zaanstreek-Waterland (verder: VrZW) fuseren. Een fusieproces neemt enkele jaren in beslag. Dat betekent dat pas over enkele jaren duidelijk is in welke mate de GGDZW het resterende deel van de taakstelling kan invullen met synergievoordelen.

Het alternatief is snijden in de primaire taak van de GGDZW: gezondheidspreventie. Dat is grotendeels een wettelijke taak. Vanuit het belang van het zo laag mogelijk houden van de zorgkosten is het niet wenselijk om te snijden in de gezondheidspreventie, zolang de taakstelling mogelijk gerealiseerd kan worden binnen de bedrijfsvoering. Daarom is in de begroting 2026 slechts een deel van de taakstelling ingevuld. De raad heeft middels een positieve zienswijze ingestemd met deze afweging.

Kanttekeningen en alternatieven

Indien de raad niet instemt met de uitbreiding van de formatie, zullen we keuzes gemaakt moeten worden in de uitvoering. Meldingen afhandelen is een wettelijke taak, wat betekent dat de speelruimte doorgaans beperkt is tot de vraag hoe je meldingen afhandelt: hoe snel, hoe intensief.

Meldingen bij Veilig Thuis hebben betrekking op onveiligheid in de thuissituatie: (dreigend) geweld van bijvoorbeeld partners, of kindermishandeling. Onvoldoende capaciteit betekent een grotere kans dat onveilige situaties tot escalatie en crises leiden, wat grote maatschappelijke en financiële gevolgen kan hebben.

Bij MABZ gaat het om meldingen van bijvoorbeeld zorgmijders en onbegrepen gedrag. Onvoldoende capaciteit om daarop in te spelen betekent een grotere kans dat zorgmijden tot verergering van de gezondheid leidt, waardoor meer of duurdere zorg nodig is, en tot meer overlast voor de omgeving (verwarde mensen op straat).

Dergelijke kosten zijn al snel hoger dan wat er bespaard zou worden bij de preventie.

Financiële aspecten

Deze 1e begrotingswijziging leidt in de Zomernota 2026 tot een bijstelling van het budget voor de GGDZW in de begroting 2026 met een bedrag van € 33.523,- ten laste van het begrotingssaldo 2026.

Uitvoering of vervolgproces

Na het besluit van de raad toezending van de zienswijze aan de GGDZW.

Participatie en communicatie

Via toezending van de bijgevoegde concept brief aan de GGDZW.

Rapportage en evaluatie

De raad ontvangt de jaarstukken 2026 ter informatie.

Achterliggende documenten en eerder genomen besluiten

[GGD Zaanstreek-Waterland: zienswijze begroting 2026 , dienstenoverzicht en bezuinigingsopties, Raadsvergadering donderdag 10 juli 2025, agendapunt 5c.](#)

Bijlagen

1. 1^e begrotingswijziging 2026 GGDZW voor zienswijze;
2. Begeleidende brief van de GGDZW bij de 1^e begrotingswijziging 2026;
3. Memo onderbouwing capaciteitsuitbreiding Veilig Thuis;
4. Memo onderbouwing capaciteitsuitbreiding Veilig Thuis - Bijlage 1 eenmalige aanvraag voor structurele bijstelling;
5. Memo onderbouwing capaciteitsuitbreiding Veilig Thuis - Bijlage 2 Q consult tijdschrijfonderzoek;
6. Memo Onderbouwing uitbreiding MABZ;
7. Concept brief aan de GGDZW met onze zienswijze inzake de 1^e begrotingswijziging 2026.

Edam-Volendam,

Het college van burgemeester en wethouders van Edam-Volendam,

de secretaris,
N.A. Hellingman-Kuiper

de burgemeester,
R.J. Beukers.

Dit voorstel is elektronisch ondertekend. Dit is na besluitvorming zichtbaar op de volgende pagina.

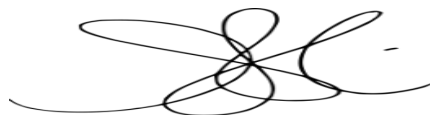
Transactiebewijs iBabs digitale handtekening

Hellingman (Gemeentesecretaris), N. (Nanda)

n.hellingman@edam-volendam.nl

06-07-2026 16:38

f2815d9d6a168566a1b10c586f153d0a08d21699a059548a0b0bba182e304e2c

A stylized, handwritten signature in black ink, consisting of several loops and a long horizontal stroke at the end.